

PAŁUKI

scenariusz spotkania edukacyjnego realizowanego w ramach programu

Alfabet Tradycji - Wielkopolska

Organizator: Stowarzyszenie Dom Tańca Poznań

Partner: grupa artystyczna Mozaika

Alfabet tradycji to cykl interaktywnych spotkań edukacyjnych, w trakcie których dzieci poznają w praktycznej formie kulturę wybranych subregionów Wielkopolski w ujęciu muzyki instrumentalnej, śpiewu, tańca, instrumentów muzycznych, zwyczajów, obrzędów, kodu graficznego i innych wyróżników kulturowych. Stawiamy na interaktywny charakter kontaktu dzieci z kulturą tradycyjną – dziecko ma szansę być zarówno jej odbiorcą, jak i uczestnikiem. Spotkania, przygotowane w oparciu o autorskie scenariusze, prowadzone są przez profesjonalnych animatorów oraz muzyków, zajmujących się tradycjami wybranych podregionów. Celem programu jest zapoznanie dzieci ze specyfiką kultury tradycyjnej Wielkopolski, jak również edukowanie dzieci do uczestniczenia w kulturze tradycyjnej jako polskim dziedzictwie kulturowym.

1. POWITANIE I WPROWADZENIE

Prelegentka wita dzieci i wyjaśnia cel spotkania - nawiązanie do projektu Alfabet Tradycji i jego twórców oraz źródeł dofinansowania. Spotykamy się dzisiaj po to, żeby ucieszyć się naszymi tradycjami – będziemy poznawać tradycje naszego podregionu, który nazywa się... Pałuki. Chcemy zaprosić Was na pałucką potańcówkę – zaprosiłam wielu gości, dom już wysprzątnany /słychać brzmienie instrumentów/, chyba zbliżają się już muzycanci... Na jakich instrumentach grają? Czy pomożecie mi je rozpoznać? Rozpoznamy instrumenty ze słuchu oraz witamy się muzyką.

Utwór muzyczny (instrumentarium): polka „Zieleni się, zieleni”

2. WITAMY W PAŁUCKIM DOMU

Poznajemy muzyków jako naszych gości – również gości w naszym domu – nawiązanie do scenografii. Rozejrzyjmy się w takim razie po naszym domu – dawniej tak właśnie wyglądały domy na Pałukach. Jak widzicie, nie było wielu sprzętów, lecz ludzie, zwłaszcza tutaj, lubili przyozdabiać domy na różne sposoby, a służyły im do tego często... kolorowe bibuły. Z drobnych papierowych kwiatów można było przyozdobić na różne sposoby cały dom. Co można zrobić z takich papierowych kwiatów? – rozmowa z dziećmi. A wiecie, że z takich kwiatów można było nawet zrobić ramę do obrazu? /wykorzystanie elementu doklejanego/. Przedstawienie dzieciom różnych elementów tradycyjnego rękodzieła: pająk, różgi pałuckie, wianki pałuckie, kropidło.

3. MUZYKANCY JAKO GOŚCIE – SKRZYPCE I BASY

Omówienie skrzypiec i basów jako instrumentów pochodzących z tej samej rodziny:

- podobieństwa – jak w rodzinie: pudło, instrument drewniany, strunowy, smyczek, kształt,
- różnice – jak w rodzinie: wielkość, brzmienie, liczba strun – sprawdzamy;
- na koniec – sprawdzimy, czy różnią się pod względem sposobu gry.

Utwór muzyczny (instrumentarium): oberek Jana Borucha

4. KLARNET

Następnie poznajemy klarnet – jak widać, pochodzi z zupełnie innej rodziny. Omówienie budowy klarnetu.

Utwór muzyczny (instrumentarium): pałucka polka na klarnet

5. KOMAR

Po utworze prezentującym grę na poszczególnych instrumentach, muzycy zastanawiają się, gdzie zniknęła gospodyni. Pojawia się brzmienie komara, a następnie sam komar (rekwizyt) – animacja do muzyki.

Utwór muzyczny (instrumentarium + śpiew): *wiwat „Komar”*

6. ELEMENTY STROJU TRADYCYJNEGO

Skoro podobał Wam się komar, to może zaproszę jeszcze kury, kaczki, gęsi, krowę, świnie i kręcikite. Kręcikite? No tak, czyli psa. Ale pani Karolino, tyle zwierząt w tej małej izbie? Chyba wszystkie się tu nie zmieszczą? W takim razie musimy wyjść na zewnątrz, przed dom. No dobrze, ale skoro mamy wyjść na zewnątrz, to ja muszę się odpowiednio ubrać /prelegentka wychodzi za scenografię i zakłada piekielnicę oraz czepiec, następnie pojawia się przed scenografią/. Omawiamy szczegółowo elementy strojów tradycyjnych – piekielnicę oraz czepiec z bandami /dołączamy element doczepiany do scenografii – panie w strojach tradycyjnych/.

7. MASZERUJEMY NA ZEWNĄTRZ

Poprzez animację przygotowujemy się z dziećmi do potańcówki.

Utwór muzyczny (instrumentarium): *polka pałucka*

8. WPROWADZENIE PIEŚNI

Prelegentka zwraca się do dzieci – usiądźcie na chwilę. Już za moment pojawią się tu wszystkie zwierzęta, o których wspominałam. Najpierw pojawi się jajecznicza. A co to za zwierzę jajecznicza? No kury oczywiście! Później przyjdą plaskate pyski. Co takiego? Znaczą się kaczki. Następnie długie szyje. Dzieciaki, jak myślicie, o jakie zwierzę chodzi? Długie szyje to gęsi. Pojawi się jeszcze kręcikita. Naprawdę nie wiecie, kto to kręcikita? Przecież to pies. No dobrze, idę zobaczyć, czy już się nie zbliżają... /wychodzi za tło, jednak po chwili, kiedy rozpocznie się utwór, wraca/

Utwór muzyczny (instrumentarium + śpiew): *owijok „Pojąłem sobie żonkę młodą”*

9. WSPÓLNY ŚPIEW Z DZIEĆMI

Prelegentka zwraca się do dzieci – omawiamy gwarowe określenia zwierząt z pieśni oraz wspólnie ją śpiewamy.

Utwór muzyczny (śpiew): *owijok „Pojąłem sobie żonkę młodą”*

10. ZABAWY I TAŃCE – POTANĆÓWKA

Różne warianty zabaw w zależności od wieku dzieci oraz wielkości sali:

Utwór muzyczny (instrumentarium): *rejlander*

- zmiana tempa, najpierw tempo edukacyjne, później właściwe.

Utwór muzyczny (instrumentarium): *wiwat pałucki*

11. ZAKOŃCZENIE

Prelegentka wraz z dziećmi dziękuje muzykom. Następnie dziękuje dzieciom i wszystkim obecnym na spotkaniu oraz dodaje, że pamiątką ze spotkania będą karty pracy oraz płyta, dzięki którym będziecie mogli zaprzyjaźnić się z muzyką Pałuk.

Opracowanie: *Karolina Ociepka, Joanna Szaflik*

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu „EtnoPolska 2019”

